

7. szám
2011. december

A Németországi Magyar Szervezetek Szövetsége (BUOD) 11. közgyűlése

2011. november 26-án és 27-én került sor Stuttgartban a BUOD 11. közgyűlésére a Magyar Kulturális Intézet épületében. Dr. Klement Kornél elnök köszöntötte a vendégeket és az egyesületek képviselőit. Meghívott vendégként vett részt dr. Czukor József nagykövet, dr. Ódor László, a Kulturális Intézet igazgatója, Chiovini Rita konzul Münchenből, dr. Havasi János kabinetvezető-helyettes, határon túli különmegbízott Budapestről. 18 tagegyesülettől voltak jelen és 4 tagegyesület megbízással képviseltette magát. Ezen kívül részt vettek még támogató tagok, valamint megfigyelők is.

Dr. Czukor József

Dr. Czukor József nagykövet beszélt az aktuális magyarországi helyzetről és a kormány ezzel kapcsolatos munkájáról. Ismertette a nagykövetség aktuális feladatait és kiemelte a BUOD fontosságát. Megköszönte az eddigi jó együttműködést, kijelentve, hogy erre a jövőben is számít. Felajánlotta segítségét kulturális programok szervezésében, valamint helyiség biztosításában. Emlékeztetett német-magyar barátsági egyezményre, mely 2012-ben lesz 20 éves, s ennek méltó megünneplésére kéri az egyesületeket.

Dr. Ódor László igazgató ismertette az Intézet kulturális programjait és kihangsúlyozta, nagyon fontosnak tartja a magyar kultúra megismertetését a német közönséggel. Ebben nagyon fontos szerepe van a Kulturális Intézetnek, valamint a németországi magyar egyesületeknek.

Az elnöki beszámoló és a napirend pontosítása után megvitatásra került egyes tagegyesületek tagdíjhátraléka, a kulturális rendezvények támogatásával kapcsolatos eljárás, az alapszabály módosítása, majd az egyesületek beszámolóinak felolvasására került sor.

Dr. Ódor László

Dr. Klement Kornél új kihívásként ismertette a sajtó és a nyilvánosság tájékoztatását tekintettel a Németországban olvasható Magyarországgal kapcsolatos negatív újságcikkekre. Ezek után vitára bocsátotta a buodinfo-lista célkitűzéseivel, funkciójával és célcsoportjaival kapcsolatos kérdéseket.

Ismertette, hogy a NYEOMSZSZ-val közösen egy nemzetközi kisebbségi konferencia megrendezésére kerül sor 2012. február 23-án és 24-én Düsseldorfban. 2011-ben két elnökségi tagunk nyújtotta be lemondását, Urbán Mária és dr. Hatvany Csaba. E két megüresedett helyet – titkos szavazás után – Egerváry András és Felsmann Orsolya tölti be. Két új tagegyesületet is üdvözölhetünk köreinkben: Burg Kastl ALUMNI és a Rezeda,

Hagyományos Magyar Tánc- és Zene-támogatók Egyesülete, Frankfurt.

Dr. Havasi János a következő felkéréssel fordult a jelenlevő egyesületek képviselőihez:

„A kormányzathoz hasonlóan az MTVA is nagyon fontosnak tartja, hogy több híradás jöjjön a szórványban élő magyarságról. Ez az információcsere természetesen kétirányú folyamat, közvetítők, vagyis médiumok kellene hozzá. Tudjuk, hogy a műholdváltás sok kellemetlenséggel és kiadással járt, de most már egy műholdra került az m2, a Duna 1 és Duna 2, így további beruházásokra nem lesz szükség.

A szerkesztőségek igyekeznek több híryananyagot közölni a szórványból, de ehhez tudósítók is kellene, ugyanis nem tud mindig stáb kiutazni Budapestről.

Erre tettem azt a javaslatot, hogy ha az egyesületek ki tudnának választani néhány tehetséges fiatalot, aki kedvet érez a tudósítói munkához, mi vállaljuk, hogy szép sorjában alapszintű képzést adunk nekik újságírói ismeretekből. Ha meg tudják oldani a budapesti szállásukat és ellátásukat – esetleg minisztériumi pályázatból –, akkor a székházunkban, egyéb esetben Németországban, egy-egy városra koncentrálva, hétvégi képzés során adnánk át az ismereteket. (Ebben az esetben csak 1-2 fő elszállásolásáról kellene gondoskodni, más díjat nem kérünk.)

Igen nagy lehetőséget látok az internetben. Tudom, hogy elindult a nemzeti regiszter és az MTI és az MTVA Új Média portálja is gondolkodik a határon túli magyaroknak és magyarokról szóló információk összegyűjtésén. Készül egy magyarok.net c. honlap is egy alapítvány égisze alatt, és ott van Hatvany úr honlapja is.

Jó lenne, hogyha a sok bába közt nem veszne el a gyerek, de legfőképpen: nehogy az legyen az együttműködés legnagyobb akadálya, hogy nincs fogalmazni/jényképezni/kamerázni tudó tudósító vagy blogger, aki szépen, rendszeresen küldözgeti az anyagokat.

Jómagam elkötelezett híve vagyok a videó-újságírásnak, vagyis annak, hogy bizonyos események közreadásához nincs szükség komplett stábra. Erről írtam egy kis könyvecskét, amelynek szöveges részét ezennel csatolom, hasznos forgatásra.

A tudósításért honoráriumot a televíziós csatornák csak azoknak fognak tudni fizetni, akik megütik a profi színvonalat, rendszeresen lehet rájuk számítani és akikkel az MTVA szerződést köt. Érzésem szerint Németországból 1-2 éven belül 2-3 ilyen stáb vagy kolléga fog tudni „kikristályosodni”. Természetesen alkalmi szerződéseket bárkivel tudunk kötni egyedi produkcióra – portréfilm, riport stb. – de azt is tudni kell, hogy a honoráriumok alapvetően a magyarországi fizetési viszonyokat veszik alapul. Már csak ezért is érdemes az egyszemélyes stáb ötletével megbarátkozni! De, gondolom, nem is a pénz most a legfontosabb, hanem hogy végre elinduljon valami.

Javaslom, az egyesületek eleinte nekem küldjék el azokat a téma-javaslatokat, amelyeket szívesen vizionlátnának a képernyőn és/vagy interneten. Aztán én továbbküldöm a szerkesztőségeknek azokat, amelyekben fantáziát láthatnak.

Minden további kérdésben készséggel állok rendelkezésükre havasi.janos@mtva.hu.”

Végezetül szeretném közölni Ravasz Ákos kérését, melyet még a közgyűlés előtt küldött el szervezetünknek. Ennek ismertetésére – idő hiányában – sajnos nem került sor. A kérelem leközlését azért tartjuk szükségesnek, hogy amennyiben a tagegyesületeknek módjuk van rá, talán számíthat Ákos az ő anyagi támogatásukra is. Nagyon jó lenne, ha a BUOD támogatáson kívül még minden egyesület 50,- euróval hozzájárulna a film elkészítéséhez.

Ravasz Ákos elérhetősége: aravasz@web.de
A kérelem szövege a 11. oldalon olvasható.

Baczur Magdolna, elnökségi tag

Ünnepi megemlékezés 1956. október 23-ról az Ulmi Magyar Kultúregyesületben

A megemlékezés alkalmából az egyesület vendége volt Veres Károly. A magyarországi forradalom hatása, megtorlások, letartóztatások Erdélyben (Romániában) címmel tartott előadást, amelynek részletei olvashatók.

Veres Károly 1935-ben született a Brassó melletti Krizbán, a brassói Római Katolikus Főgimnáziumban érettségizett, majd Kolozsváron teológiát tanult. 1958-ban letartóztatták, 6 évet raboskodott a Duna-Deltában, 1964-ben külföldi nyomásra közkegyelemmel szabadult. Egyetemi tanulmányai befejezése után a Brassó melletti Négyfaluban evangélikus lelkész, majd segédesperes. 1997 őszén kitüntették a „Hazáért és szabadságért” érdemrenddel, 1998-tól a Vitézi Rend tagja. 2001 novemberében áttelepült Magyarországra, Kunszentmártonba.

Az 1956-os forradalom romániai következményeinek a magyarországinál sokkal nagyobb kisugárzása volt a társadalomra. Tízezrekre rúg azoknak a száma, akiket a letartóztatások közvetlenül érintettek.

A magyar forradalom leverését követő időszak kitűnő ürügyet szolgáltatott a román kommunista hatalomnak arra, hogy biztonságát megszilárdítsa. Belügyi iratokra hivatkozva a kutatás (Stefano Bottini) 1956 és 1962 között több mint 28.000 letartóztatásról beszél, melyekből csak 1957 és 1959 között közel 10.000 ítélet született.

Romániában már a magyar forradalom idején, 1956. október végén kezdetét vette egy széleskörű politikai indíttatású letartóztatási hullám. A Securitate először a régebben létrejött és a forradalom hatására aktivizálódott rendszerellenes szervezetekre csapott le. Ezzel párhuzamosan őrizetbe vette a forradalom iránti szimpátiájukat hangosan kinyilvánító személyeket. Később következtek az informátorok révén szerzett adatokra alapozott őrizetbevételek, letartóztatások és bíróság elé állítások. A Securitate 1956 októberében és novemberében Romániában 1120 személyt tartóztatott le, többségében magyart. A megtorlás 1958-59-ben tetőzött. A Magyar Autonóm Tartományban a katonai ügyészségi adatok szerint mintegy 907 személy ellen indítottak bünvádi vizsgálatot. A vádiratokban tételesen is szerepel az 1956-os magyar forradalom és szabadságharcra kapcsolatos „ellenforradalmi” megnyilvánulás. A román kommunista hatalom kihasználta az alkalmat, hogy leszámoljon mindenfajta belső ellenzékkel, a régi rendszer képviselőivel éppen úgy, mint a jobb életkörülményekért zavartak hallható ifjakkal, a kommunista eszmékkel ellenkező vallást gyakorlókkal, gazdaságukhoz ragaszkodó földművesekkel, a több kisebbségi jogot igénylőkkel és mindazokkal, akik valamilyen módon útjában álltak a „szocializmus építéséért folytatott harcnak”.

Az 1956-os forradalom erdélyi hatását feldolgozó történelmi munkák alapján ma már eléggé ismert, hogy 1956 őszén Romániában is az egyetemi ifjúság volt az, amely a legnyíltabban fejezte ki együttérzését a magyarországi forradalommal. Két tényező befolyásolta az ifjúság magatartását. Egyik, még 1956 tavaszán történt kezdeményezés az Ifjúmunkás Szövetség mellett, az egyetemi és főiskolai ifjúság szakmai és közösségi munkáját keretbe fogó diákszövetség létrehozása. Elsősorban a kolozsvári magyar és román, valamint a temesvári román diákság körében állt elő olyan helyzet, hogy a létrehozandó szervezet célkitűzései közé a szakmai problémákat túl már 1956 kora őszén az egész egyetemi rendszer megreformálására irányuló elképzelések is bekerültek, amelyek gyorsan radikalizálódtak az október 23-iki magyarországi események összefüggésében.

A másik körülmény az volt, hogy a szovjet hatalomnak alávetett, országok közötti utazást is megnehezítő, sőt, a hivatalos kereteken kívül szinte lehetetlenné tevő korábbi rendelkezéseket 1956 tavaszára lényegében feloldották – példázza ezt a Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem tanár- és diákküldöttségének kolozsvári, illetve a Babes és Bolyai egyetemek küldöttségeinek debreceni látogatása.

Az 1956 után letartóztatott és elítélt ismertebb csoportok:

Szoboszlai-per: A fiatal katolikus pap, Szoboszlai Aladár által vezetett szervezkedés. Vádpontok: a Keresztény Dolgozók Pártjának megszervezése, két állítólagos hatalomátvételt célzó „államcsíny” előkészítése, valamint Románia területi egysége elleni ténykedés, egy magyar–román konföderáció létrehozásának szándéka. 57 személyt ítélték el, ebből tízet halálra.

Temesvári diákgyűlés: A diákgyűlésre 1956. október 30-án került sor. A szervezőket és a felszólalók nagy részét helyben letartóztatták. 30 diákot és egy tanársegédet ítélték el, köztük egy magyar volt, Nagy László.

Szovátai csoport: A magyar forradalom megsegítésére szervezkedtek, 10 személyt ítélték el.

Faliboga csoport: A kommunista rendszer megdöntésére készült, két magyar tagja volt: Frunda Károly és Miholcsa Gyula.

Bolyai csoport: A tudományegyetem bölcsészkar diákszövetségének programtervezetét dolgozták ki még október 23-át megelőzően.

Dobai csoport: Dobai István nemzetközi jogász 1956 tavaszán tervezetét készítette az erdélyi kérdés megoldására. 1957 novemberében életfogytiglani börtönbüntetésre ítélték.

Székyei Ifjak Társulata: A magyar forradalommal együttérző sepsiszentgyörgyi fiatalok szervezkedése (ezeknek egy része még kiskorú volt).

Protestáns teológus csoportok: Református, evangélikus, unitárius teológiai hallgatók és tanárok.

Erdélyi Magyar Ifjak Szövetsége (EMISZ): Céljuk egy olyan, egész Erdélyre kiterjedő magyar ifjúsági szervezet létrehozása, amely alkalmas a kisebbségi panaszok összegyűjtésére.

Szabadságra Vágyó Ifjak Szövetsége (SZVISZ): A nagyváradi diákok szervezete azzal a céllal alakult 1956 őszén, hogy ha kell, a magyarországi forradalomhoz hasonló megmozdulásban részt vegyenek, és segítsék a forradalmat.

Fekete Kéz: Részben már végzett szászrégeni és marosvásárhelyi diákokból álló szervezet, melyet Szilágyi Árpád, a Bolyai Tudományegyetem volt hallgatója nevéhez kötöttek. Fekete Kéz aláírással már 1953-ban terjesztett röpcédulákat Gyergyóban. A szervezet a magyar iskolák erőszakos egyesítése ellen tiltakozott.

Sóós Ferenc Csoport: Kolozsvári egyetemi hallgatók és fiatal értelmiségiek csoportja.

Protestáns Teológusok – Evangélikus Csoport: Vádpontok: az 1956. áprilisi találkozás debreceni diákokkal; a Gaál Gábor irodalmi kör látogatása – rendszerellenes versek; a forradalom kitörésekor a rádió hallgatása; magyarországi események kommentálása; imádkozás a magyar forradalom sikeréért, az áldozatokért, a Himnusz éneklése; fekete gyászszalag viselése a diákok emlékére; két tanár elleni memorandum aláírása.

Joggal kérdezhetjük, valóban bűnösök voltak-e a súlyos börtönökre ítélt személyek, vagy áldozatok? Mindannyian koncepciók perék áldozatai, egy megtorló rendszer megtorló akcióinak szenvedő alanyai voltak. A világpolitikai helyzet által kikényszerített 1964-es általános közkegyelemmel kiszabadultak mindazok a politikai elítéltek, akik túlélték a börtönöket és a kényszermunkatáborokat, amelyek nem egy esetben valóságos megsemmisítő táborok voltak.

Ernesto Pinto: Dal azokról, akiket a holnap megkoszorúz (részletek)

Áldottak az özvegyek,
kik a holt apák puskáját
a fiak kezébe adták,
a műhelyben a helyükre álltak
és a mezőkre mentek.
Az ósdi tűzhely általuk
parázslék fel újra
s a fiatal búza beérik
az olajfák árnya mellett.

Áldottak a gyerekek,
kik bűgöcsigáik sarokba téve
rohantak tankok ellen
s utolsó sóhajukkal
anyjukat hívták és a hazát.
Általuk szállnak vissza a lepkék
és ragyog a lég
s víg nevetés fecskéi
ébresztgetik a rét virágát.

Áldottak a diákok,
kik zsongó iskolákból
az utcára rohantak
zsebükben töltenyre cserélve át
a ceruzákat.
A madarak általuk hozzák vissza
a napok virágát,
a nyíló körtefákon meg
a tavasz fehér ruhát kap.

Áldottak a munkások,
kik testükkel harcolták meg
az utca harcát
és az ismeretlen szabadságot
a porból kiáltva hívták.
Értük a gyárkérmények ajkán
új szoltárok fakadnak
és a házak ablakán,
mint a nap süt be az igazság.

Áldottak az öregek,
kik merészebbek és bátrabbak
voltak a fiataloknál
géppisztolyok ellen
mellük falát emelve.
Általuk őrizhetik majd
nagyapák az unokákat
olcsó pipájuk kerekén
szálló füstjén merengve.

Áldott légy Budapest,
lerombolt falaiddal és
megcsonkított szobraiddal
széttört hídjaiddal és
földre sújtott tornyaidal.

Áldott légy Budapest,
gyászodban, megkínzatosodban,
szivárgó sebeidben,
mert csorgó véred
lemossa földünk gyalázatát
és halottaid nyomában
biztos lábaddal indul a szabadság.

Katolikus Magyar Egyházközség + 56-os Hagyományörző Társaság Frankfurt Méltóságteljes ünnepség Frankfurtban 2011. október 23-án

Frankfurtban 1957 óta minden évben megünnepeljük forradalmunk és szabadságharcunk évfordulóját. Térségünkben most is több mint 150 ünneplő jelent meg a szentmisén. Takács Pál Atya felemelő prédikációja emlékeztet lesz számunkra.

Mise után a plébánia udvarán emlékeztünk halottainkra. Elhunyt papjainkkal együtt 56 halottunk nevét olvastuk fel. Ez csaknem egy kisebb falu temetője lehetne.

Érdeklődéssel hallgattuk a kopjafa jelképeiről szóló tájékoztatást és azt is, hogy a kopjafát alulról felfelé kell olvasni:

A kopjafa az új helyen

„56 hősei, akiknek lelke édesanyáik segítségével az élet vizében testet öltött és Boldogasszonyunk oltalma alatt, az állandó változásban, megérdemelten emelkedtek fel, az Egyetlenhez, Istenhez”.

Mint mindig, most is 48-as dalokat énekeltünk.

Évek óta nem volt ilyen fantasztikus süteményasztalunk. Volt ott sütemény, torta és háromféle pogácsa. A kávékészítés remekelt. Ezer hála az áldozatos magyar asszonyoknak!

Debreczeni László az ünnepségen

Ezután dr. Debreczeni László nagyszerű előadását hallgattuk meg. Emberi és lebilincselő mondanivalóját feszült figyelemmel hallgatta öreg és fiatal. 18 könyvét megvásárolták. Azért nem többet, mert elfogyott a készlet.

Mivel a misét a Himmusszal zártuk, az ünnepséget a Székely-himnusz buzgó eléneklésével fejeztük be.

Ünnepségünk tulajdonképpen szombaton este kezdődött. Az volt a célunk, hogy a már itt született cserkész fiatalokkal beszélgessen előadónk. Nagyon jó volt a hangulat, hiszen kiderült, hogy ő is gyakorló öreg-cserkész! Nálunk is otthon volt.

Mindent egybevetve újra sikerült a Nemzeti Ünnepe bensőséges átélése.

id. Klement Kornél, Frankfurt

Pro Kalondiensis tanácskozás Budapestén

Második tanácskozása valósult meg a Nyugat Európa Kelet Európáért – Összetartozás programjának. A két éves projektet a kalondai Pro Kalondiensis Polgári Társulás indította, hogy az Európa országában élő és a hazai magyar kisebbségek képviselői megosszák egymással többek közt az autonómiákkal kapcsolatos tapasztalataikat.

Az első tanácskozást május 5-9. között Kalondán és Ipolytarnócon szervezték, ennek folytatásaként a Pro Kalondiensis Polgári Társulás 2011. október 25-én Budapesten rendezte meg a következő összejövetelt, melyen szintén részt vettek a nyugat-európai magyar országos szervezetek küldöttei (angol, cseh, dán, holland, német, svéd, finn), valamint a Pro Kalondiensis Polgári Társulás felvidéki és magyarországi civil partnerszervezetei. A Németországi Magyar Szervezetek Szövetségét a szövetség alelnöke, Szilágyi Szabolcs képviselte.

Bevezetésképpen megtekintették az udvardi Carisma TV gondozásában 2004-ben Fehér Csaba ötlete alapján és rendezésében készített 25 perces dokumentumfilmet a csehszlovákiai magyarok deportálásáról és kitelepítéséről Magyar Kálvária 1945-1948 címmel, majd Papp Sándor, a Pro Kalondiensis Polgári Társulás elnöke üdvözölte a tanácskozás résztvevőit. Köszöntő beszédet Halzl József, a Rákóczi Szövetség elnöke mondott.

A budapesti tanácskozás előadóinak Korom Ágostont, a Budapesti Corvinus Egyetem Közigazgatás-tudományi Karának és Bácsfainé dr. Hévízi Józst, a Szent Margit Gimnázium tanár professzorait kérték fel.

Hévízi Józsa, az Autonómia-típusok Magyarországon és Európában tanulmánykötet szerzője bemutatta a kollektív, közösségi jogoknak több típusát Magyarország történetében.

Korom Ágoston az Európai Unió jogállásáról tartott előadást a szlovák állampolgársági ellentörvény és az anyakönyvi igazgatással kapcsolatos rendelkezések tükrében. Előadásának gyakorlati részét Gubik László és Samu István kettős állampolgárok saját tapasztalataik alapján egészítették ki.

A résztvevők beszéltek az asszimilációról, hogy miért jelent a felvidéki magyarság biztonsági kockázatot, a kollektív jogokról, aktuál-

Szilágyi Szabolcs és Papp Sándor

politikai dolgokról, több olyan dologról, amely Felvidéken tabu téma, s amellyel mint az egyik legnagyobb érdekképviseleti szervezetnek, a magyar politikai pártoknak foglalkozniuk kellene. „Nem lesz könnyű, hosszú út lesz, de van egy olyan érzésünk, hogy megvan hozzá az akarat tevékeny civilek részéről, értékes polgármesterek részéről, olyan személyek részéről, akik mindegy hogy 20-10 vagy 2 éve, de teszik a dolgukat, s hasznosak a közösség számára is. Hasznos emberek találkozája volt.” - mondta összegzőképpen Papp Sándor főszervező.

A két konferenciát követően, a külföldi példák, nemzetközi gyakorlatok ismereteinek megszerzése után a hazai civileken, polgárokon a sor, hogy megszervezzék a következő találkozót, melyeken cselekvési programot dolgoznak ki.

Szilágyi Szabolcs, BUOD elnökhelyettes

Nyugat-európai Országos Magyar Szervezetek Szövetsége (NYEOMSZSZ)
Bund Ungarischer Landesverbände in Westeuropa

TÍZÉVES A NYUGAT-EURÓPAI ORSZÁGOS MAGYAR SZERVEZETEK SZÖVETSÉGE (NYEOMSZSZ) Zárónyilatkozat

A fennállásának tizedik évét betöltő Nyugat-Európai Országos Magyar Szervezetek Szövetsége (NYEOMSZSZ) 2011. szeptember 24-én tartotta vezetőségválasztó közgyűlését a Litvánia fővárosa, Vilnius közelében lévő Trakai-ban.

A közgyűlésen tizenegy országos szervezet küldöttei jelentek meg, két ország képviseltette magát. Magyarországról részt vett Répás Zsuzsanna (KIM) helyettes államtitkár, Márky Zoltán, az Országgyűlés Külügyi Hivatala Nemzeti Integrációs Főosztályának vezetője és dr. Kocsis Attila, a KIM diaszpóra osztályvezetője.

A NYEOMSZSZ tevékenységének ismertetése és tízéves munkájának méltatása mellett a tagszervezetek képviselői beszámoltak az elmúlt év eseményeiről. A beszámolóban nagy súlyt helyeztek az anyanyelvi oktatás, továbbképzés, tankönyvkiadás és ösztöndíjak közvetítése, valamint az Őrszavak című internetes újság ismertetésére.

A közgyűlés kiemelte az 1956-os magyar forradalom átható és tudatformáló jelentőségét.

A közgyűlés három évre megválasztotta az új elnökséget, valamint a szakbizottságok tagjait (elnök: Deák Ernő; alelnökök: Bihari Szabolcs, ifj. Klement Kornél; további elnökségi tagok: Blénessy Emese, Lindop Márta, Lukácsy Kristóf, Piri Zoltán, Rubazeviciene Homoki Mária, Wurst Erzsébet).

A zsűfolt, 25 pontból álló napirenden szerepelt a 2012. évre szóló cselekvési terv ismertetése és megvitatása, amit egyhangúlag elfogadott a közgyűlés:

1. A NYEOMSZSZ Tükör új kiadása
2. A sajtó-, média- és információs szolgálat továbbvitele
3. Autonómia konferencia szervezése
4. A tagszervezetek országaiban fellelhető magyar anyagi és szellemi értékek számbavétele, ami
5. a jövő évi „Kufstein” Tanácskozásnak is tárgya lesz
6. „Adminisztrációs Központ” létrehozása
7. A magyarul nem tudó fiatalok magyarságismereti oktatásának felkarolása a befogadó országok nyelvén.

Répás Zsuzsanna figyelemmel kísért felszólalásában röviden ismertetette a magyar kormány nemzetpolitikáját nyomatékkal a határon túli kisebbségek, jelesen a diaszpóra vonatkozásában. Elismerően nyilatkozott a NYEOMSZSZ-ról, amely mintaként szolgálhat a kormány által tervezett hat részből összetevődő Diaszpóra Tanács létrehozásában. Márky Zoltán főosztályvezető nélkülözhetetlennek tartotta az információcsere javítását, ezen a téren a nyugati magyar szervezetek szerepét.

A közgyűlést ünnepi vacsora zárta; ennek keretében díszlevelek átadására került sor érdemesült magyar személyiségeknek a magyarságról kifejtett szolgálataik elismeréséül. A küldöttek a jövő évi közgyűlést a „Kufstein” Tanácskozáshoz kötve 2012. szeptemberére tűzték ki a burgenlandi Oberpullendorfban/Felsőpulyán.

Trakai, Litvánia, 2011. szeptember 24.

DIASZPÓRA TANÁCS A NYUGATI SZÓRVÁNYOK ÖSSZEFOGÁSÁRA

Répás Zsuzsanna helyettes államtitkár elnökletével 2011. november 17-én Budapesten a Parlamentben megalakult a nyugati szórványokat alkotó magyarok összefogását szolgáló Magyar Diaszpóra Tanács. Az alakuló ülésen 5 régió (köztük az egyházak és a cserkészlet) képviselőiben 49 személy vett részt. A legnépesebb tábort a NYEOMSZSZ-ban tömörült Nyugat-európai Régió alkotta 14 képviselővel. A tanácskozáson meghatározó szerepet játszott dr. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes. Orbán Viktor miniszterelnök alapvonalaiiban ismertetette a jelenlegi magyar kormány célkitűzéseit, nevezetesen a nyugati magyar diaszpóra tekintetében; Németh Zsolt államtitkár a diaszpóra szolgáltatásában kifejtett külpolitikai tevékenységet ismertetve. Vizi E. Szilveszter, az MTA volt elnöke a Friends of Hungary tervezetet mutatta be.

A nyugati képviselők valamennyien pozitívan nyilatkoztak a Tanács létesítéséről, habár az előkészített Alapító Nyilatkozattal kapcsolatosan számos észrevétel, módosító javaslat érkezett be. A végleges szöveget egyhangúlag megszavazták a küldöttek.

A Magyar Diaszpóra Tanács lényegében tanácsadó testület, melynek elnöke a Nemzetpolitikáért Felelős Miniszter, adott esetben dr. Semjén

Zsolt; titkára a KIM nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkára, jelenleg Répás Zsuzsanna. A Tanács tagjai az elnök által javasolt, a Magyar Kormány által meghívott szervezetek képviselői. Az amerikaiak kívánságára Észak-Amerika két régióra különült, ennek megfelelően a Tanács hat régióra oszlik. Az egyes régiók külön-külön választottak régió-elnököt: Bihari Szabolcs (Nyugat-Európa); Hámos László (Egyesült Államok); Abraham Tibor (Kanada), Kuncskné Fényes Ildikó (Dél-Amerika); Fodor Sándor (Ausztrália, Dél-Afrika) és Vass Zoltán (egyházak, cserkészlet). A jövőben ezek a regionális elnökök képviselik a nyugati magyar diaszpórát a MÁÉRT-on.

A nyugat-európai régió megbeszélésén az alábbi javaslatokat, kéréseket készítette elő a plenáris ülésre: A MÁÉRT ülésekre a régiós elnök akadályozása esetén helyettesítet delegálhat;

kéri, hogy a Diaszpóra Tanácsban Nyugat-Európát minden szinten a régió által választott személy képviselje;

hét stratégiai pont, köztük a magyar értékek feltárása és számba vétele, valamint az oktatás szorgalmazása;

kéri a jelenlegi támogatási rendszer leegyszerűsítését;

a közmédia szenteljen nagyobb teret a nyugati magyarságnak;

a kormány tisztázza a világmagyarságnak juttatott és jelenleg az MVSZ tulajdonában, ill. használatában lévő épületek (Budapest, Benczúr u. 15., Semmelweis u. 1-3.) tulajdon- és használati jogát.

DIASZPÓRA TANÁCS – ALAPÍTÓ NYILATKOZAT

A magyar emberek 2010-ben példátlanul széles és erős összefogást hoztak létre, amely a nemzetpolitika megújításához vezetett. Ezt tükrözi hazánk 2012. január 1-jén hatályba lépő Alaptörvénye, amely szerint „Magyarország az egységes magyar nemzet összetartozását szem előtt tartva felelősséget visel a határain kívül élő magyarok sorsáért, elősegíti közösségeik fennmaradását és fejlődését, támogatja magyarságuk megőrzésére irányuló törekvéseiket, egyéni és közösségi jogaik érvényesítését, közösségi önkormányzataik létrehozását, a szülőföldön való boldogulásukat, valamint előmozdítja együttműködésüket egymással és Magyarországgal.” A diaszpórában élő magyarságnak – hűszívvel a rendszerváltoztatás után – végre kellő figyelmet kell kapnia a nemzetpolitikában. A nemzeti ügyek kormánya elkötelezett aziránt, hogy az új Alaptörvényben az egységes magyar nemzet megfogalmazott felelősségviselést a diaszpóra tekintetében is megvalósítsa.

A Magyar Diaszpóra Tanács a világon szétszórtságban élő magyarság szervezeteinek közös fóruma, amely a diaszpórában élők sajátosság igényeit és érdekeit tartja szem előtt, valamint megteremti a diaszpóra magyarságának önálló képviseletét. A Magyar Diaszpóra Tanács és a Magyar Állandó Értekezlet – egymással szoros együttműködésben – a közös gondolkodást, valamint a magyar nemzet jelenét és jövőjét meghatározó döntésekhez való hozzájárulást szolgálják.

Az ülésen elhangzottakat összegezve alulírottak, a Magyar Diaszpóra Tanács tagjai az alábbi elvekben és célokban állapodtak meg:

– A nemzeti ügyek kormánya kölcsönös elismerésen alapuló kapcsolatot alakít ki a diaszpórában élő magyarsággal.

– Egyetértenek a Magyar Diaszpóra Tanács létrehozásának fő céljával, amely szerint a Magyar Kormány nyitni kíván a diaszpórában tevékenykedő szervezetek irányába, értékalapú partneri viszonyt kíván megteremteni a diaszpórában élő magyar közösségek képviselőivel.

– Egyetértenek abban, hogy a Magyar Diaszpóra Tanács biztosít intézményes fórumot a diaszpórában élő magyarság számára az összetartozás-tudat erősítése, az önazonosság megőrzése és a nemzeti integráció megvalósítása érdekében.

– Üdvözlik a Nemzeti Regiszter létrehozását, amellyel a Magyar Kormány meg kíván szólítani minden magyart, éljen bárhol a világon. Megegyeznek abban, hogy hozzájárulnak a Nemzeti Regiszter népszerűsítéséhez és sikeres működéséhez.

– Tudomásul veszik azt a sajnálatos, de elkerülhetetlen jelenséget, hogy a diaszpórában élő másod-, illetve többgenerációs leszármazottak közül vannak, akik már nem beszélnek a magyar nyelvet. Egyetértenek abban, hogy a magyar nemzet nem mondhat le róluk sem. Megegyeznek abban, hogy az egységes magyar nemzetnek kiemelt figyelmet kell fordítania a magyarul már nem beszélő, diaszpórában élő nemzetársaira. Vallják, hogy ők is a magyar nemzetnek tagjai, akiknek tekintetében a Magyarországgal való kapcsolat kialakítása, a magyar kultúra – és lehetőség szerint magyar nyelv – átadása, a magyar identitás megerősítése, illetve ezek lehetőségeinek biztosítása közös céljuk.

– Kifejezik meggyőződésüket, hogy a világ más-más táján élő magyarság sajátos értékei kiegészítik egymást.

– Alulírottak elfogadják a Magyar Diaszpóra Tanács Ügyrendjét.

Budapest, 2011. november 17.

(Forrás: Bécsi Napló XXXII. évfolyam 6. szám)

Nemesmilitics – Megáldották az új lélekharangot

Új harangot kapott Nemesmilitics, hála a faluból elszármazott, Németországban élő Mátyus Andrásnak, a Szent György Lovagrend nyugat-európai nagyprior-helyettesének. Mátyus földijét, Ódry Ferencet bízta meg a haranggal kapcsolatos előkészületek megszervezésével.

A 184,5 kg súlyú harangot hét méter magas lélekharangként állították fel a régi temetőben a halottasház elé. Egy újvidéki vállalat öntötte bronzból magyarországi modell alapján.

Vasárnap ft. Egedi Antal, a falu plébánosa a lovagrend több országból érkezett lovagjainak jelenlétében ünnepélyes keretek között megáldotta a rendi címerrel ékesített lélekharangot, amelyet tavaly szeptember 5-én, a falubúcsún a templomban helyeztek el ideiglenesen.

A harangláb elkészítésének költségeit is a Mátyus család vállalta magára, s ennek emlékére tűzzománc címerpajzzsal ékesített emléklapot avattak a templomban és a haranglábban is. Az emléklapokat Kaposváron készítették.

Harangláb és a harang a második márványtáblával

A nemesmiliticsi templom belső falán van elhelyezett márványtábla. (A képen Mátyus András látható.)

amelyet a családján kívül elhivatott tanítóitól, tanáraitól kapott.

A harangot a falu képviselőjében a helyi közösség tanácsának elnöke, Saša Vidaković vette át. A lélekharangot először az adományozóval együtt kondította meg.

A kétnyelvű templomi és temetői szertartást követően a falu művelődési házában folytatódott az ünnepség, ahol a helyi tanács képviselőjében Horváth-Ódry Márta mondott beszédet. Mint hangsúlyozta, a Mátyus házaspárt Militicsen szinte mindenki családtagként, rokonként tiszteli, hiszen elmenetelük óta folyamatosan jelét adják a szülőfalu iránt érzett szeretetüknek, ragaszkodásuknak.

Délvidéki Magyar szó – 2011. augusztus 2, Besic Timea

Fotó: Horvát Iván

Forrás: www.magjarszo.com

Ig. dr. Karácsonyi István világbíró helyettes, Kecskemét; Ig. Mátyus András, a rend német nagypriorja, eur. nagyprior-helyettes, Németország; fehérben a ministrálók, előttük Nemesmiliticsi templomi gondnoka, Varga József, a miséző pap Ft. Egedi Antal, Nemesmiliticsi plébánosa és a jobb sarokban pedig Ig. Sárdi János, Dunántúl nagypriorja, Kaposvár.

A magyar történelem dalokban elbeszélve

Ezzel a címmel invitáltuk 2011. november 3-án estére a hannoveri magyarokat a német református templom gyülekezeti termébe.

Kobzos Kiss Tamás Liszt Ferenc díjas zenész előadójára került sor ezen a napon, ahova elsősorban a régi magyar zene és a történelem iránt érdeklődő felnőtteket, valamint a rendezvény első felében gyerekeket vártunk.

Családi hangulatban, egy kis körben indult az előadás. A művész úr beült a gyerekek közé és dalokat tanított nekik, akik könnyen kaphatóak voltak a közös éneklésre. Sokan ismerték például a „Török és a tehén” című megzenésített verset, amit nagy beleéléssel és szívesen énekeltek.

Jónéhány új hangszert ismerhettek meg, többek között a kobozt, a tökciterát, különböző típusú furulyákat, de legnagyobb sikert talán a tekerőlant aratta, aminek használatát az egyik kisfiú a művésszel közösen be is mutatta.

A gyerekfoglalkozás után egy kis szünet következett, gyertyafénnyel, kötetlen beszélgetésekkel és nem utolsósorban a sok finomság elfogyasztásával, amit a kedves nézőközönség volt olyan figyelmes az este elkészíteni és elhozni.

A felnőtt publikumnak szóló előadás 19.30-kor kezdődött. Sok-sok történelmi éneket, ill. megzenésített verset hallgathattunk, amelyek talán nem mutatták be az egész magyar történelmet, de reprezentatív ízelítőt adtak egy-egy magyar történelmi korszakból.

Így „szó esett” (vagyis inkább dal) Árpád vezérről, Szent István és Szent László királyainkról, Mátyásról és Lajos királyról is.

Oswald von Wolkenstein: Do frayg amors, Zsigmond király énekmondójának 7 nyelvű éneke különösen nagy népszerűsége tette szert.

Egy-egy közismertebb dalt, ill. megzenésített verset is hallhattunk, mint például Tinódi Lantos Sebestyén „Egri históriának summája” vagy Balassi Bálint „Vitézek, mi lehet” és „Búcsúja hazájától” című művét. Megéneklésre került a Rákóczi-szabadságharc és az 1848-as szabadságharc is.

Szintén nagyon nagy élményt jelentett Csokonai Vitéz Mihály Tartózkodó kérelem című versének meghallgatása.

Az előadás után volt lehetőség Kobzos Kiss Tamás hangfelvételeinek megvásárlására, ill. azok dedikálására.

Az este jó hangulatban és mindenki legnagyobb meglepedésére zárult. Kobzos Kiss Tamásnak utólag is nagyon köszönjük ezt a szép estét!

*Molnár Edina,
a Hannoveri Magyar
Egyesület tagja*

Fiamnak, hangszereire

Pendítsd csak kobzod, citerád,
gitárod, lantodat
valahol tört szemeket látsz,
meggyötört arcokat.

El kell találni, kit, mi bánt,
s kinek melyik való,
hangold arra a húrt, a fát,
légy te örömadó.

Egy délkörnyi örömet szelj,
hogy csorduljon leve,
a mindenségből, ennyi kell,
hogy gyógyuljunk veled.

Egy karcnyi fény, parányi hő
hiányzik már nagyon
e vak, e lassan öszülő
magányos csillagon.

*Édesapja,
Kiss Tamás verse*

A Hamburgi Magyar Egyesület 100 + 3 éve

Az alábbi történelmi visszapillantást a Hamburgi Magyarok Egyesülete 100 éves fennállásának ünnepe alkalmából olvasta fel Hellenbart Gyula 2008. május 30-án az egyesület székhelyén, a Hamburg-Barmbek-i „AlsterCity”-ben.

Helyi hagyomány szerint a hamburgi magyar egyesületet azon hölgyek és urak alapították, akik anno dacumál tengerentúli kivándorlás céljából jöttek Hamburgba, de valamilyen okból végül itt maradtak. Vagy lekéstek a hajóról, ami igencsak valószínűtlen, vagy úgy vélték, nem kell olyan messzire elmenniük, itt is kezdhetnek új életet. Sajnos, nincs módunk utánajárni az igazságnak, az egyetlennel kapcsolatos papírokban, amelyek Hamburg városállam levéltárában Szily Ádámmal kutatva találtunk, az alapítás tényéről sehol sem volt szó. Miután azonban találtunk egy 1908. január 20-án keltezett bírósági okmányt, amely a magyar egyesület hivatalos bejegyzésének aktusáról tanúskodik, megmaradtunk emellett.

Kutatómunkánk során a Hamburg-Veddel-i Ballinstadt-ot (a kivándorlók egykori barakkbörténéből létesített múzeumot) is bejártuk, s így közelebbről megismertük a hajdan Közép- és Kelet-Európából Hamburgba jött tömegek – túlnyomóan szegény emberek – kivándorlásának a Hapag Lloyd hajózási vállalat által szervezett lebonyolítását. Ennek alapján leszögezhetjük: nyilvánvaló, hogy a Hamburgi Magyarok Egyesületét nem kivándorlás céljából jött emberek alapították. Az „eredetmonda” csupán vicc. Az „amerikások” ugyanis a hajóra szállás napjáig szigorúan karanténba voltak zárva, míg az egyesület 100 évvel ezelőtti taglistáján csupa belvárosi lakcímmel találkozunk. Nyilvánvaló, hogy az alapítók módosabb, polgári foglalkozású emberek voltak.

A rendőri hivatalnak előírászerűen leadott első jegyzőkönyvből kitűnik, hogy az egyesület első elnöke egy Weber Gusztáv nevű szabadalmi ügyvivő volt, aki a Große Burstah 29. szám alatt lakott, és – amint egy 1931-ből származó, ismeretlen eredetű újságcikk erről beszámolt – 37 évig töltötte be egyfolytában ezt a tisztséget. (Ha ez stimmelt, az 1908-as alapítás természetesen nem tartható fenn, de tételezzük fel, hogy az egyesület pár évig csupán laza csoportosulás, pl. magyar asztaltársaság volt, Weberrel az asztalfőn. S az „asztaltársaság” szóval találkoztunk is a papírokban.)

Volt Weber mellett egy további elnök is, aki nyilván tiszteletbeli rangként viselte az elnökséget, mert foglalkozását tekintve 1907-ben az Osztrák-Magyar Monarchia főkonzulja volt Hamburgban. Míg Weber Gusztáv a jegyzőkönyv szerint az Erster Vorsitzender tisztségét látta el, ez az úr, gróf Hugo Logothetti, mint Präsident szerepel ugyanott. Cs. és kir. kamarás és hivatásos diplomata volt, aki előzőleg Milánóban és Barcelonában töltötte be ezt a hivatalt. Kolozsváron született 1852-ben Wladimir Logothetti földbirtokos fiaként. Anyja az ugyancsak kolozsvári születésű hídvégi és oltszegi Nemes Karolina volt. Hugó 52 éves korában, 1918-ban halt meg Teheránban, ahol ugyancsak konzul volt, s egyebek közt az orosz hadifogságból Perzsiába szökött osztrák-magyar katonák gondozásával szerzett érdemeket. Anyjának a családját, szóval a hídvégi és oltszegi Nemes családot ezzel szemben az teszi számunkra érdekessé, hogy többrendbeli XVIII. századi rokon kapcsolatok fűzik az erdélyi főnemességhez, egyebek közt a cegei Wass családjához is.

Ennek a családnak volt anyai ágon leszármazottja Eva Siemers hamburgi patriciuslány is, aki 1935-ben, 21 évesen ment férjhez unokafivéréhez, Wass Albert íróhoz és költőhöz vele a család erdélyi birtokára, Válaszútra. A háború végén tért vissza Hamburgba, ahol hamarosan tevékeny tagja lett a gyermekkorából jól ismert magyar egyesületnek.

A népesebb csoportokban később idevetődött magyarok, szóval a második világháború és az 1956-os szabadságharc leverése után Hamburgban letelepedettek helyzete merőben más volt, mint a századforduló táján kivándorlóké. A második világháború végén kitelepített honvédségi állományúak és állami hivatalnokok, majd a szovjetizálás elől 1947/48-ban nyugatra emigrálók sorsa volt a legnehezebb: egy lepusztult országba jöttek, egyidejűleg keletről menekülő német milliókkal. Annál szerencsésebbnek mondhatják magukat a forradalom után tízezerszám némethonba disszidálók, akik egyénileg vágtak neki a nagyvilágnak, és gyakran még azt sem tudták, hol fognak kikötni: hagyták, hogy a különböző szociális és karitatív szervezetek és egyéni segítők gondoskodjanak az elhelyezésükről és ellátásukról.

Az emigráns lét keservei és az egzisztenciaépítés bonyolult teendői gondoskodtak róla, hogy az újdonsült hamburgi lakosok szabad idejükben keressék egymás társaságát. Keresték is, de többnyire csak a társadalmilag és szellemileg egyvívásúakét. A magyar egyesület iránt, úgy vettem

észre, főleg az iskolázottabbak, bizonyos fenntartásokkal viseltettek. A régi egyesület tagságának derékhadát képező 44-45-ös menekültek avult társadalmi és politikai értékrendjükkel amolyan öslények benyomását tették a fiatal 56-osokra. S megjegyzendő, hogy korabeli német becslés szerint az 56-osok 90 százalékban fiatal emberek voltak. Ami egyébiránt a régieket illeti, ezekről a hontalanság és lecsúszottság, a deklasszálság keserűségeit elszentvedő emberekről – katonatisztekről, hivatalnokokról, írókról, színészekről, jogászokról, hajdani méltóságos urakról, akik fizikai munkával keresték meg a mindennapit – egy korabeli szakasztikus szállóige megállapította: „Emigrációban mindenki lesüllyed a saját színvonalára...”

Természetesen voltak kivételek. Illosvay Eszter például, aki eljárt az egyesületi rendezvényekre, a hamburgi Állami Operaház ünnepelt énekesnője volt. Az említett Haus der Begegnung-ot – ez egy elegáns villa az Agnesstraße 44. alatt – 1958-ban alapította a Szabad Európa Bizottság, elsősorban kelet-európai menekültek találkozóhelyeként és információ-forumként. 1969-ig állt fenn, és nyújtott sok fiatalnak hétvégenként jóleső, otthon pótló légkört ebben a nagyon idegen világban.

A mostoha sorsú régi emigránsoknak, akárcsak az idősebb és nehezen beilleszkedő 56-osoknak, rendszerint a háború óta itt élő és a német egyházak szervezetébe betagozódtak magyar lelkesek nyújtottak lehetőséget az összejövetelre. A misék és istentiszteletek a hozzájuk kapcsolódó társas együttlétekkel – reméljük – nemegyhonvágtyól győtt magyarnak segítettek is némiképp stabilizálódni. Ami a katolikusoknak Poppenbüttel volt Czódor Istvánnal, az volt a reformátusoknak Raboisen* Jakó Károllyal (és nem utolsósorban a támogató Wass Albertnéval). Idővel aztán az elvből távolmaradók egy része is kezdett az egyházak felé orientálódni, hisz végül is más magyar intézmény nem volt, amelynek falai közt társas összejöveteleket lehetett rendezni. És ahogy múltak az évek és a fiatalokból családok emberek lettek, a kisgyerekekkel el lehetett menni a pap bácsi rendezte Mikulás-estre, ahol aztán már magától ment a kommunikáció bővülése.

Az ötvenes években az egyesület az 56-osok anyagi és szellemi ellátásának biztosításával volt elfoglalva. Ezt a munkát elsősorban két régi emigráns, dr. Fekete József elnök és Czódor István együtt végezte. Az akkori húszévesek elbeszéléseiből kitűnik, hogy fáradhatatlanul végezték önként vállalt dolgukat. Ma már legtöbbször elfelejtette, mennyire rá voltunk szorulva a segítségükre. Egy messzemenően és hagyományosan elszigetelt országból csöppentünk egy modern és gazdag nyugat-európai társadalomba, amelyről az ég világon semmit sem tudtunk, ill. amit tudtunk, az nem stimmelt. Nemcsak egy új nyelvet kellett sürgősen megtanulnunk, hazai beidegződéseinket is mindenestől sutba vághattuk, ami nem könnyű feladat. Sokan kapituláltak is, Hamburgban bizonyosan kevesebben, mint másutt, de tény, hogy nem kevesen kerestek vigaszt az alkoholban, vagy mentek vissza Magyarországra. Ha mehetek. És voltak persze olyanok is, akik bűnözők lettek. Hamburgban azonban csak két ilyen esetet ismernek a krónikák. Csík Sándor 2001-ben kiadott, igen körültekintő magiszterdolgozatában, amely az interneten is olvasható, részletes adatokat közöl az 56-os menekültek hamburgi fogadásáról és problémáiról.

A hatvanas évek elejére nagyjából sikerült a berázódás az új életbe. 1962-ben Décsy Gyula professzor, az egyetem finnugor szemináriumának 37 éves igazgatója úgy vélte, mozgósítani kellene a magyar egyetem hallgatókat, hogy felfrissítsék valamelyest az egyesület működését. Főként azért jött Hamburgba, hogy átvegye a frissen alapított finnugor szeminárium vezetését és egyszersmind gondoskodjék a nagyszámú hamburgi magyar diák anyanyelvi kultúrájának az ápolásáról (túlnyomó többségükben ugyanis közgazdaság- és orvostudományi szakra iratkoztak be).

Décsy Gyulát aztán 1962. november 4-én, egy fölöttébb viharos lefolyású tisztújító gyűlés választotta meg az egyesület elnökének. A vihart az váltotta ki, hogy az 56-osokat és köztük főleg a diákokat mozgósító hírverés igen eredményes volt, s a régi tagság, látván maga körül a sok vadidegen arcot, már eleve és joggal „bekerítve” érezte magát. S amikor a szavazatok megszámlálása után valóban kiderült, hogy ezentúl mindenestől az új társaság jelöltjei fogják vezetni az egyesületet – az ő egyesületüket –, elszabadult a pokol. Nagy veszekedés és üvöltözés kezdődött az egymást nem is ismerő emberek között, mintha

mindenki esztétét veszítette volna. Csak Décsy Gyula ült nyugodtan és szótlanul a helyén, hagyta tombolni a szenvedélyeket, majd egy nyugodtabb pillanatban felállt, és javasolta a választás megismétlését. Látni egyfelől az érthető felháborodást, másfelől a két csoport jövőbeli együttműködésének a szükségességét, indítványozta a jelöltek olyformán való felállítását, hogy Nánássy László szabómester, hajdani elnök és a háború óta Hamburgban tevékenykedő Czódor István mindenképp bejusson a vezetőségbe. E javaslat ésszerűségét az 56-osok is belátták, s így rövid idő alatt le is bonyolódott az új szavazás, pontosan a kívánt eredménnyel. Décsy lett az elnök, Nánássy az alelnök. Jómagam, az egylet jegyzőjeként, kettejük közt egyengettem a kooperációt, ami nem is bizonyult nehéz feladatnak. S a következő négy évben a legnagyobb egyetértésben folyt is a vezetőségi munka.

Décsy csupán egy ciklust elnökölt végig, tudományos munkássága és szinte szüntelenül támadó új elképzeléseinek a realizálása nem hagyott neki időt az efféle „civil” tevékenységre. Ami azonban korántsem jelenti azt, hogy időnként ne tett volna pár lépést a nyelvtudomány határain túlra. Miután 1977-ben, a bloomingtoni egyetem hívására, finn feleségével az USA-ba költözött, egyebek közt utánajárt annak, honnan is ered voltaképp a hamburger névre keresztelt amerikai imbisz-eledel neve. Már korábban is foglalkozott, amerikai látogatásai során, ezzel a kérdéssel, s így végül húsz évnyi anyaggyűjtés eredményeiből vonta le a következtetést, hogy a Hamburgban a századforduló táján hajóra szállt német és más közép-európai kivándorlók adták ezt a nevet ennek az általuk oly szívesen fogyasztott, azóta tipikus USA-eledellé lett fasírtos szendvicznek.

Décsy távozása után az egylet ugyan tovább működött, de az egzisztenciájukat többnyire sikeresen kiépítő 56-osok mindinkább elmaradtak, s miután a Haus der Begegnung-ot bezárták, végül ismét a poppenbütteli katolikus plébánia lett az intézményi rangú magyar centrum.

Tény azonban, hogy Czódor István mellett a katolikus missziót vezető fiatal Bárány József lelkész növekvő súllyal folyt bele az egylet életébe, s ez nem kívánt következményekkel járt. Földessy Gyula pénztári ellenőr 1983-ban a kétdíjasként szabálytalan kezelésével és ellenőri tevékenységének gátlásával vádolta a szerinte túlzott egyházi befolyás alatt álló vezetőséget. Két évre rá öellene indított pert rágalmozás miatt Nánássy László elnök. Mindebből hamarosan elmérgesedő és évekig tartó viszály alakult ki, amelynek a részletezése külön előadást kívánna, ez azonban nem érné meg a fáradságot. Fordulat akkor következett be, amikor az ellenzéknek sikerült bírósági ítélettel egy interim vezetőséget (Notvorstandot) hivatalba juttatnia. Ennek elnöke lett, a bíróság által kiszabott három évre, az 1984 decemberében megválasztott Hoffmann-Béres Zsuzsa, akinek sikerült is szolidabb mederbe terelnie az egylet életét, ám a kiszorított egyházi vonal nem ismerte őt el. Az egyesület kettészakadt, s évekig két (politikailag is szembenálló) csoport vádolta egymást kölcsönösen jogszerűtlenséggel, mígnem Bárány Józsefet felettesei 1990 májusában saját kérelmére elhelyezték Hamburgból. Ekkor Czódor István elhatározta, hogy teljesen új lapot nyit az egyesület életében, és felkérte a széleskörű megbecsülésnek örvendő dr. Reisinger György ortopéd szakorvost, jelöltesse magát az esedékes tisztújító közgyűlésen. Ez meg is történt, és a közgyűlés meg is választotta a határozott programmal fellelő, minden pártviszálytól távol maradó Reisinger doktort. Czódor plébános terve valóra vált, elmondhatjuk, hogy a Hamburgi Magyarok Egyesülete szabályszerűen újjászületett.

Időközben, mintegy tíz évvel e sikeres reanimáció előtt, megindult az egyleten kívüli hamburgi magyarok közt egy – nevezzük így – integrálódási folyamat. 1979 nyarán, amikor immár nemcsak az 56-osok, hanem a később érkezettek is egzisztenciálisan szilárd talajt éreztek a lábuk alatt, s szigorúan véve már emigránsok sem voltak, hiszen a puhuló hazai diktatúra amnesztiát hirdetett, egyre többen éltek is a hazautazás lehetőségével s egyre többen tehettek látogatást a hazaiak is nyugaton. Szóval néhány modern szellemű hazánkfiában felmerült egy újfajta csoportosulás gondolata. Úgy vélték, kellene teremteni privát alapon egy magyar baráti kört, amely többé-kevésbé rendszeresen találkozna valahol egy-egy előadás meghallgatására, egy kis fesztelen, civil eszmecsereire. Egyformán meg voltak győződve róla, hogy van egy csomó mondanivalójuk egymás számára, túl minden politikán, hidegháborún, kommunizmuson és antikommunizmuson, túl a sokat hallott ilyen és olyan sztereotip szövegeken. Hiszen van bőven időszerű téma, amit épp nekünk, nyugaton élő magyaroknak lenne célszerű megvitatnunk, magunk és a haza javára.

Ez a rögtön élénk visszhangra találó kezdeményezés, majd az éveken át minden alapszabály, mindenféle szervezeti és ideológiai kényszer nélkül sikeresen működő baráti kör volt a poppenbütteli „szerdások” köre, másképp „Irodalmi kör”, röviden a klub. Előadóink nemcsak kö-

zülünk kerültek ki, kívülről is hívtunk meg kompetens személyeket. Az évek során sok érdekes referensünk volt, rám főleg Schlett István budapesti politológus tett mély benyomást, aki rendkívüli éleslátással, egyszerűségi toleráns megközelítéssel kezelte az akkor már erősen csírázó otthoni politikai konfliktusokat. Persze, körünkben is adódott konfliktus. Előbb egy kívülről jött, a Nánássy-vonalhoz tartozó konzervatív emigráns, dr. Kazár Lajossal, aki kanadai franciskánusok Trianon elleni tiltakozó kezdeményezésére akart pénzt gyűjteni, s mi ezt több okból elutasítottuk. Később körünkön belül adódott rövid lejáratú összecsapás Csurka Istvánnak egy nyugati magyar folyóiratban megjelent cikke miatt. Mivel nem vezettünk naplót, ma már nehéz pontosabban felidézni ezeket a konfliktusokat, de talán nem is szükséges.

A szerdás kör Czódor István plébánosnak köszönhető, hogy volt hol összejönnie, ő bocsátotta rendelkezésünkre a nagyvonalúan kiépített plébánia egyik termét. Noha nem voltunk nagy templomlátogatók, sőt sejtette, hogy profán és liberális társaság vagyunk (nem is ült be közénk soha), szívesen támogattott bennünket, gentleman módjára, mert becsülte a szellemi aktivitást, amiből a meglehetősen alpári csetepatékkal elfoglalt hamburgi magyarság körében addig nem nagyon volt része. Bárány József más típus volt, ő egyszer, karácsony előtt, bejött hozzánk, s noha egy szívhez szóló modern karácsonyi novellát olvastunk fel Szakonyi Károlytól (még gondoltam is, talán kellemesen meg fog lepődni, hogy lám, keresztények vagyunk mi is), de nem, ő tagadólag ingatta a fejét, ezt nem így kell csinálni... s ott is hagyott bennünket anélkül, hogy megmondta volna, hogyan. Nyilván szigorúan fekete-fehér optikája állta útját annak, hogy párbeszédet kezdjen velünk.

Czódor István felkarolta egyszerűségi Vajdaságból származó magyar („jugoszláv”) vendégmunkásokat is, akik havonta kávéztak a vasárnap délutáni magyar mise után a plébánia nagytermében, s teszik ezt ma is, igaz, 2002 októbere óta immár Rasztovecz Pál magyar lelkész égisze alatt, aki azonban már maga is csak vendég Poppenbüttelben: a plébános német. Sajnos, ezzel a csoporttal nem sikerült az egyesületnek szorosabb viszonyba kerülnie, legfeljebb egy-két zenés-táncos mulatságon a Curio Hausban, vagy másutt.

A Reisinger-féle ortopédiai műtétet követően, amikor is az egyesület kvázi újjászületett és Czódor István egyidejűleg nyugalomba vonult, tehát plébániáját fel kellett adnia, problematikus helyzet állt elő. Egyfelől a szerdásoknak kellett új helységet keresniük, ami hosszabb távon kilátástalan vállalkozásnak látszott, másfelől Reisinger doktor törekedett arra, hogy a klubot, amelynek ő maga is tagja volt, „beolvassza” az egyletbe, s ezzel ott, megbízatásának megfelelően, jelentős minőségi és mennyiségi gyarapodást produkáljon.

Mindkét körülmény, a helyiség-probléma és az egyesület szanálása, egy irányban hatott: a szerdások függetlenségének megszűnése irányában. Pedig hát nem utolsósorban épp ez a függetlenség volt a laza csoport sikerének a titka. Tagjainak nem is fűlt a foga ahhoz, hogy a különböző adminisztratív előírásoknak engedelmessé válni kötelező legyen az egyesület „lenyelje” őket. Új helyiség hiányában azonban végül is nem tagadhaták meg a csatlakozást. Ez formálisan 1993 februárjában történt meg, amikor is a tisztújító közgyűlésen a klubot reprezentáló Szily Ádám lett az alelnök. Két évvel később aztán Reisinger doktor lemondott, és átengedte az egylet vezetését Szily Ádámnak.

Azaz a klubnak. A lenyelés tehát megtörtént, de fordítva.

Ádám, csapatával, nem kevesebb, mint nyolc évig töltötte be ezt a tisztséget s adta át azt 2003 tavaszán Kulin Miklósnak és fiatal együtt-tetésnek.

A Szily-korszak kezdetén, szóval amikor megfelelő egyleti helyiség hiányában kilátástalan helyzetben voltunk, szerencsénkre dr. Helmut Greve, Magyarország frissen kinevezett tiszteletbeli főkonzulja ajánlotta, hogy vállalata nemrég épült barmbeki székházában, az AlsterCity nevet viselő, monumentalitás tekintetében óegyiptomi tempomokkal vetekedő épületben, bérmentve használhatunk két berendezett földszinti klubtermet konyhával és raktárhelyiséggel együtt. Természetesen kapva kaptunk az ajánlaton, és azóta is ide járunk, itt rendezzük meg tulajdonképp még ma is a poppenbütteli ősmódel szerinti összejöveteleinket, ide hívtuk meg neves hazai és németországi vendégeinket Esterházy Péterrel Fischer Ádámmal, Pröhle Gergelyvel Dalos Györgyig, továbbá a kárpát-medencei – sőt, az azon túli, nevezetesen moldvai – magyarság muzsikusaikat, táncosportjait és egyéb küldötteit is. Időnként adódnak ugyan vitáink, de mélyebbre ható konfliktusaink nincsenek, a szakadás veszélye, lekopoghatjuk, nem fenyeget, sokkal inkább a zsu-gorodásé. Bizakodunk azonban, hogy az utánpótlás csatornáit belátható időn belül nem fognak elapadni.

Itt végződik a centenáriumi előadás szövege. Azóta pontosan három év telt el és ma, 2011 novemberében, örömmel leszögezhetjük: reménykedésünk nem volt alaptalan, zsu-gorodás helyett sikerült – persze nem

minden erőfeszítés nélkül – meg is gyarapítanunk a tagságot. Sőt, nemcsak gyarapítottunk, hanem frissítettünk is, amennyiben kapcsolatba léptünk egy-két éve Hamburgban élő fiatal magyarokkal, akik interneten maguk is keresték a kapcsolatot régebben itt élő honfitársaikkal. Meghívtuk őket, hogy körülnézzenek nálunk, ezt meg is tették, azóta már több ízben is, és bízunk benne, hogy a jövőben sokan közülük rendszeresen is ellátogatnak az AlsterCitybe. Megjegyzendő, hogy az aktív tagság megritkulása, amely már a centenáriumi idején is érezhető volt, nem jelentette az egyleti élet más szektorainak, a gyermekműsoroknak és a kötetlen programú klubesteknek a visszaesését.

Ezek változatlanul folytak tovább, a gondot a kulturális programok vonzerejének a hanyatlása okozta. Miután Kulin Miklós 2010 decemberében egészségi okokból lemondott, az alelnök Friedrichné Ireghy Annamária vette át az egyesület vezetését, hogy aztán 2011 márciusától, immár elnökké választva, e programok vonzerejének fokozására összpontosítsa erőfeszítéseit.

(* Raboisen – XIV. századból származó utcanév Hamburg belvárosában. A magyar reformátusok az itt álló templomban tartották istentiszteleteiket.)

Hellenbart Gyula, Hamburg

Az első magyar hungarikum Konduktív pedagógia – A Pető-módszer rövid bemutatása

Méltán lehetünk büszkék szellemi Hungarikumunkra, a konduktív pedagógiára. Ez a központi idegrendszeri sérültek rehabilitációjára kifejlesztett módszer világszerte öregbíti Magyarország hírnevét.

A föld szinte minden táján létesültek már konduktív pedagógiai centrumok. Ezen hálózat központja a budapesti Mozgássérültek Pető András Nevelőképző és Nevelőintézete.

A konduktív pedagógia szellemi atyja dr. Pető András (1893-1967), orvos-pedagógus volt.

A professzor alap gondolata, hogy az idegrendszer a károsodásai ellenére rendelkezik új kapcsolatok kiépülésének lehetőségeivel, melyek a tanulási és tanítási folyamat megfelelő vezérlésével mozgósíthatóak. Elsőként tekintette a központi idegrendszeri sérüléseket pedagógiai problémának.

Egy távol-keleti mondás volt a mottója: „Adj halat az éhezőnek és aznap megmented a haláltól. Tanítsd meg halászni. Örök életre jóllakott lesz, és sem ő, sem családja nem szenved majd hiányt.”

Pető módszere, melyet a világon először a róla elnevezett intézet elődjében oktattak és alkalmaztak, új utat nyitott a központi idegrendszeri sérültek rehabilitációjában.

A konduktív pedagógia egy speciálisan integrált nevelési rendszer, melynek lényege a tanuláson alapuló, sokoldalú személyiségfejlesztés. Testi, szellemi és szociális szükségletekre épített, egységesen irányított tanulásvezérlés. Ezért nevezte el dr. Pető András a módszert „konduktívna”, amely latin eredetű kifejezés, jelentése: rávezetés. Az elnevezés hangsúlyozza tehát, hogy a tanulás aktívan történik.

A konduktív nevelés a konduktor személyéhez fűződik. Ő a segítő pedagógus, aki a gyermekek szellemi és fizikai fejlődéséért felelős.

A fejlesztés intézményes keretek között csoportban, meghatározott napirenden belül valósul meg, az egyénre írt feladatsorok segítségével.

A fekvő, ülő, álló helyzetben végzett állandó gyakorlatokból álló feladatsorokat énekekkel, mondókáival kísérve a gyerekek megtanulják azok sorrendjét, ill. minél kevesebb segítséggel történő kivitelezését. Az énekek, mondókák a mozgásnak ritmust adnak, segítik a feladatvégzést, ugyanakkor a beszéd kialakítását is.

A komplex gyakorlatok a sokoldalú fejlesztést teszik lehetővé. A foglalkozások során lényeges, hogy a gyermek motivált legyen az adott tevékenység elvégzésére, ezért a legfontosabb módszer a játék. Cél a minél nagyobb aktivitás, ezáltal a lehetőség szerinti legnagyobb mértékű önállóság elérése.

A konduktív pedagógia célcsoportjába tartozik:

- gyermekkorban: Hemiplégia infantilis, Diplégia spastica, Tetraplégia, Athetosis, Ataxia, Spina bifida
- felnőttkorban: Hemiplégia, Parkinson kór, Sclerosis multiplex, Paraplégia, Aphasia
- kizáró okok: progrediáló genetikai betegség, súlyos sérülésekhez társuló extrém epilepsziás roham, súlyos látás-, ill. halláskárosodás, szív- és vérnyomásprobléma.

A Pető-módszer nem „csodatevő” módszer. Pici korban a szülők, később (nagyjából óvodás kortól) a gyermekek mindennapos, megerőltető fizikai és szellemi munkájára épít.

Mivel minden gyermek más, fejlődésük üteme is különböző. Néha évek kellenek ahhoz, hogy először fekvő, majd ülő helyzetben megtanuljon valaki pl. öltözni, de olyan gyermek is van, aki a zokniját, cipőjét soha nem tanulja meg felvenni. Szörnyű a kiszolgáltatottság, a konduktív nevelés azonban segíthet.

Horváth Eszter, Ulm

Horváth Eszter az Ulmi Magyar Kultúregyesületben tartott egy nagyon érdekes előadást a Pető-módszerről. Ő Ulmban dolgozik és szívesen ellátogatna különböző egyesületekhez ezzel a témával, amennyiben érdeklődés van.

Elérhetősége: horvath.eszter.1@gmail.com.

A Pető-módszer nemzetközi alkalmazása

Anglia – London; USA – Grand Rapids; Izrael – Rishon-Le-Tzion; Norvégia – Tromsø, Olaszország – Róma; Finnország – Helsinki; Málta; Spanyolország – Navarra; Ausztria – Linz; Oroszország – Moszkva.

Németország, Ulm – szülői kezdeményezésre alakult meg a FortSchritt egyesület 2001-ben, ahol folyamatosan tartanak foglalkozásokat az óvodás korú gyermekek részére, az iskolásoknak pedig ősszel és tavasszal 1-1 hónapos rehabilitációs programra van lehetőségük. Az itteni családok folyamatosan és ezidáig sikeresen keresik a szponzorációs lehetőségeket, illetve az állami támogatás lehetőségének kibővítését.

Tudomásunk szerint Münchenben az egyik gyermekkorházban is alkalmazzák a Pető-módszert.

Kacsapecsenye a lakodalmas vacsorán A mélyhűtött kacska volt a cserkész tábor egyik fénypontja

A majna-frankfurti Lehel Vezér Cserkészcsapat rendszeresen öt napig táborozik az Úrnap időszakában a Taunus-hegyi falucska, Born/Taunusstein mellett. Az idén is ott voltunk, és Meseországba látogattunk. A népmese szerint beleszeretett egy királyfi a szomszéd király szépséges leányába. A leány apja azonban hallani sem akart erről a kapcsolatról. De a fiatal trónörökös nem hátrált meg. Legyőzött egy sárkányt, becsapott egy boszorkányt, elfoglalta az ellenséges várat és végül is elnyerte a vonakodó király áldását. Táborüzemeinken végig játszottuk a mesét. Szombaton, 2011. június 25-én, kezdődhetett a lakodalmi vacsora.

Jó tudni, hogy a magyarok a háziszárnyasok közül leginkább a kacsát kedvelik. Nem a sovány pecsenyekacsát, hanem a jól hizlalt, súlyos kacsát (legalább 2400 g darabonként). Szeretik a ropogós töpörtyűt is, a tejben áztatott és úgy megsütött kacsamáj pedig különleges ínycsalat. Azonban honnan szerezzünk ilyen nagy kacsákat és elegendő kacsamájat? Az ismert Wichmann Ltd. kacsagyárhoz fordultunk segítségért. A cég egyik vezetője, Mrs. Anette Wichmann azonnal ígért, és egyik munkatársával elküldte hozzánk a kacsákat, kacsamáját, zúzákat és szívet. Így már készülhettünk a lakodalmi vacsorára.

Így nézett ki az étlap

- kacsaleves aprólékkal (szív, zúza, szárnyvégek) és mélyhűtött zöldség-keverék
- kacsapecsenye töpörtyűvel és sült májjal
- krumplipüré
- kovászos uborka
- kürtöskalács (a saját készítésű automatánkban sütve)

Igen hálásak vagyunk a Wichmann Ltd.-nek, és különösen Mrs. Anette Wichmann-nak, hogy ajándékukkal táborunk sikeréhez hozzájárultak. Megismertünk egy új magyar népmesét, és el is játszottuk. Játékokat, énekeket tanultunk, tábori építményeket barkácsoltunk. Tábori misénk szívhez szóló volt. A tábor konyhája megint remekelt – ez már frankfurti hagyomány –, hiszen mindenekelőtt magyar ételeket készítettünk a cserkészeknek. S a gyermekek tapasztalhatták, hogy a kacsát nem csak ősszel és karácsonykor, hanem a nyár közepén is – a gyorsfagyasztás segítségével – élvezhetjük.

A lakodalmi vacsora résztvevőinek a száma vendégekkel: 57 x 350 g pecsenye személyenként = 20 kg.

id. Kornél Klement cst, Frankfurt

Kezdjük a sütést, jó az illata.

Készül a kürtöskalács

20 kg kacsahúsból ennyi maradt meg.

Táborzárás

A Kisebbségért Díj Külhoni Magyarságért Tagozat kitüntetésének átadása

Magyarország Miniszterelnöke a Kisebbségért Díj Külhoni Magyarságért Tagozat kitüntetését adományozta a Külföldi Magyar Cserkészszövetségnek a nyugati magyar diaszpórában élő fiatalok nevelésében, magyarságtudatának kialakításában, megőrzésében és erősítésében végzett több évtizedes kiemelt jelentőségű, áldozatos tevékenységének elismeréséül.

A Külföldi Magyar Cserkészszövetség a magyar cserkésztevékenység vezető Magyar Cserkészszövetségek Fórumának alapító tagja, és jelenleg a szervezet elnöki posztját is betölti.

A Külföldi Magyar Cserkészszövetség hosszú évek óta szervez a Magyarországon és a diaszpórában élő magyar közösségek közötti középiskolások cserediák programot, valamint fiatal egyetemisták és kezdő szakemberek számára gyakornoki programot.

Világrészek, országok magyar cserkészeinek kapcsolatát erősítik folyóirataik (a Magyar Cserkész és a Vezetők Lapja), az öt évenként rendezett jubileumi táborok, magyarországi őrvezetői körútjuk, tanulmányi ösztöndíjak és vezetőképző táboraik. Felnőtt cserkészek vezető szerepet töltenek be a külföldi magyar közösségekben, szervezetekben.

Semjén Zsolt nemzetpolitikaért felelős miniszterelnök-helyettes és Répás Zsuzsanna nemzetpolitikaért felelős helyettes államtitkár átadta a Kisebbségért díjat a Parlamentben. Semjén beszédében hangsúlyozta, minden nemzet egyszeri és megismételhetetlen érték. Nemcsak saját nemzetünknek, hanem az egész emberiségnek tartozunk azzal, hogy a saját kultúránkat, történelmünket, nyelvünket megőrizzük – fogalmazzuk. Hozzátette: különösen így van ez a nemzetiségi részekben az egyes területek, tájegységek és a sajátos történelmi régiók örökségével.

Hangsúlyozta: „amikor egy nemzet rész megőrzi saját kultúráját, az egész magyarságnak és az egész emberiségnek egyaránt hatalmas szolgálatot tesz. Ha egyszer egyetlen generáció a nyelv, a kultúra örökségének átadását megszakítja, akkor azt utána nagyon nehéz helyrehozni”. Semjén köszönetet mondott a díjazottnak nemzetmegtartó szolgálatukért. Úgy fogalmazott: „amit Önök tesznek Erdélyben, Felvidéken, Kárpátalján, Délvidéken, vagy szétszórva a nagyvilágban, a nyugati emigrációban, azzal nemcsak a saját közösségüknek adnak példát, hanem nekünk és végeredményben az egész magyarságnak”.

Hangsúlyozta: „amikor egy nemzet rész megőrzi saját kultúráját, az egész magyarságnak és az egész emberiségnek egyaránt hatalmas szolgálatot tesz. Ha egyszer egyetlen generáció a nyelv, a kultúra örökségének átadását megszakítja, akkor azt utána nagyon nehéz helyrehozni”. Semjén köszönetet mondott a díjazottnak nemzetmegtartó szolgálatukért. Úgy fogalmazott: „amit Önök tesznek Erdélyben, Felvidéken, Kárpátalján, Délvidéken, vagy szétszórva a nagyvilágban, a nyugati emigrációban, azzal nemcsak a saját közösségüknek adnak példát, hanem nekünk és végeredményben az egész magyarságnak”.

A díjat a Külföldi Magyar Cserkészszövetség nevében Lendvai Lintner Imre vette át.

Liszt Ferenc – Egy élő Magyar Rapszódia

200 éve született a világhírű zeneszerző, zongoravirtuóz. Nekünk magyaroknak Liszt Ferenc, Európa Franz Lisztként tartja számon. Nevének magyaros írása sokszor vetődött fel, amikor megkérdezték, ő azt mondta: „Mert így írták a keresztlevelében.” Máskor arra hivatkozott, hogy neve német helyesírással értelmében nem tetszik, magyarosan sokkal közelebb van hozzá.

Életét valóban hasonlítani lehet a nagyközönség által leginkább ismert zeneműveikhez, a Magyar Rapszodiához. A Rapszodiának a zeneművészetben használt értelme egy formamentes, csapongó, olykor viharos, a népzenehez fűződő zenemű. Ilyen volt élete is, kalandos, eseménydús, sok romantikával és hazafias érzelmekkel tűzdelve.

Csodagyerekként indult, már nyolcévesen komponált és még nem volt tíz éves, amikor az arisztokrácia kastélyaiban kézzel a kézre adták a kis zongoraművészt. Az Eszterházyak pozsonyi kastélyában kezdte, ahol szerencsére néhány zeneszerető mágnes pénzügyi támogatásával elindulhatott pályafutásán. Éjjel-nappal gyakorolt és neves tanítómesterek jóvoltából tovább fejlesztette Pozsonyban, majd Bécsben, végül befejezve Párizsban azt az istenáldotta tehetséget, amit a zongorajáték virtuóz fokának neveznek.

Liszt Ferenc
szülőháza

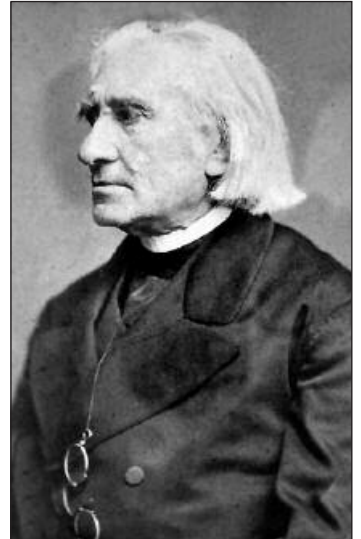
Már fiatalon elkezdte hangversenykörútjait az akkori világvárosokban, Londonban, Bécsben, Moszkvában, Párizsban. Játékát a hegedűvirtuóz Paganinihez hasonlították, amit az lejátszott hegedűn – amelyen a staccatók gyorsabban képezhetők – ő azt lejátszotta zongorán. Ez persze azt jelentette, hogy élete csupa utazásból és állandó gyakorlásból állt. Útjain – amelyek akkor hosszadalmas utazásokat jelentettek – állandóan magával hordott egy húrok nélküli zongorabillentős szerkezetet, amelyen menet közben a térdén gyakorolt.

Szép férfi volt, magas, oroszlánsörénnyel, finom vonásokkal. A nők kedvence volt. Életrajzaiban szerelmei jókora helyet követelnek. Ennek ellenére – ahogy mondta –, csak egy igazi szerelme volt, a zene. Sokoldalú művész volt, zeneszerzés mellett könyveket írt, újságokba cikkeket. Egyszer Chopinről kellett írnia. Chopinnel közölték, hogy róla fog írni Liszt egy cikket és „remélhetőleg mint a zongora királyáról”, akkor Chopin megjegyezte, hogy „lehet hogy király vagyok, de az ő (Liszt) birodalmában”.

A sok szerelmi viszony közepette mégsem jutott el egy házasságig. Marie d'Agoult grófnéval éveken át élt együtt, akitől 3 gyermeke is született. Az egyik lánya, Cosima később Wagner Richardnak, a zeneszerzőnek lett a felesége. Mivel a Wagner család ma is jelentős szerepet játszik Európa kultúréletében, Liszt leszármazottjai ma is közöttünk vannak. Wagnernek nem csak apósa volt, hanem állandó anyagi segítése. Liszt támogatása nélkül nem tudni, hogyan alakult volna Wagner életpályája. Barátja volt Wagnernek, akinek zsenialitását nemcsak felismerte, hanem messzemenően támogatta. Az egyik művének motívumát felismerték Wagner operájában – egy csodálatosan szép

harangjátékokról van szó – és ezt mint plágiumot közlik Liszttel. Ő erre csak annyit mondott: „Neki szabad, legalább többen hallják”.

Sikerei mellett voltak művészi pályájának sötétebb részei is. Az akkor modernnek tekintett wagneri zene támogatása sok kritikával járt. Szeretett ő is újat alkotni, ami pályatársainál nem talált visszhangot, sőt sokszor a közönség sem értette. Dante szimfóniája teljes értetlenségbe fulladt, ami nagyon bántotta, de nem tántorította el útjáról. Utolsó zongoraszerzeményei előre mutattak Bartók, Kodály hangvitele felé. Operát nem komponált, de Les Préludes című szimfonikus költeménye annyira nagyszerű és forradalmian tüzes, hogy az egyik magyar filmben, ahol az 50-es években az 1956-os forradalom tabu volt, ezzel a muzsikával próbálták a film készítői – képek nélkül, aláfestő zeneként – érzékeltetni, hogy valami történik ekkor Magyarországon.

Liszt szobra a Zeneakadémia főhomlokzatán

A magyar zenei életnek elsődrendű támogatója, a Zeneakadémia felállításában kiemelkedő része volt. Életének utolsó éveiben a Pest–Weimar–Róma háromszög vonalában élt. Nem valósult meg a házassági terve Wittgenstein hercegnővel, talán ez is hozzájárított ahhoz, hogy 1865-ben – 54 éves korában – világi papi pályára lépett. Persze megmaradt a zene mellett, „isten muzsikusa” lett. Sokat komponált szimfonikus költeményeket, oratóriumokat, miséket, zongoradarabokat, etűdöket, koncerteket, rapszodiákat. Tanítványai mindig voltak. Még 19 évet élt, sokat volt Pesten, ahol a közönség kedvence volt, de érdekes, nem minden vonalon, mert Ferenc József koronázásakor nem kapott meghívót a Mátyás templomban tartott ünnepi misére, ahol pedig az ő „Koronázási misé”-je volt a szertartás zenéje.

Öreg korára elvesztette fogait, ami nagyon bántotta, de ez sem gátolta, hogy szerelmi kapcsolatait élete végéig ápolja. Utolsó éveiben megismerkedett egy fiatal német lánnyal, Lina Schmalhausennel, aki tanítványa volt és aki halálosan szerelmes volt Lisztbe. Lina ugyan 16 éves volt, de mindenhová követte a zeneszerzőt, ápolta és gondoskodott róla. Persze leánya, Cosima nem nézte jó szemmel ezt a rendhagyó kapcsolatot, az ismerősök azonban mosolyogva mondták, hogy „kispárnára volt szüksége” az idős művésznek.

Lina elkísérte utolsó útjára, 1886-ban Bayreuthba utazott, útközben meghűlt, betegágyba dőlt, szomorú 10 napot kínlódott végig, azt mondta: „Már a szivar sem ízlik!” Lánya, Cosima mellette volt, amikor tüdőgyulladásban, 1886. július 31-én meghalt. Bayreuthban temették el. Magyarországon született, de Bayreuthban nyugszik. Ez élete rapszodiájának utolsó akkordja.

Német-Magyar Társaság Köln-Bonn

Október 23-ra emlékeztünk a Nonnenwerth szigeten a Liszt-platánfánál

Egyesületünk megalakulása óta a második közös október 23-iki megemlékezésünket a Liszt Ferenc jubileumi emlékévé, valamint a zeneszerző október 22-iki születésének 200. évfordulója jegyében a környékbeli magyarok számára sem nagyon ismert Liszt-platánfánál tartottunk a Bonn melletti Nonnenwerth szigeten.

A Rajna folyó 641. folyamkilométerénél, a folyó közepén elterülő Nonnenwerth sziget a Bonn melletti Rolandswerth városka felől közelíthető meg komppal. A sziget magánterület, meglátogatására még augusztus folyamán kértünk és kaptunk engedélyt a sziget közigazgatását ellátó és a szigeten élő mintegy 20 ferences rendi nővér lakhelyéül szolgáló kolostor vezetőjétől.

A szigeten a 12. század elejétől kezdve női szerzetes kolostor működik, kisebb-nagyobb megszakításokkal. 1854-ben a ferences rendiek vették át a kolostor irányítását, azóta ferences rendi iskola is működik benne, kezdetben lányinternátusként, 1973 óta pedig középiskolai képzést nyújtó, már nem bentlakásos, ugyanakkor koedukált gimnáziumként működik, mintegy 750 diák látogatja.

A sziget egyik leghíresebb lakója volt Liszt Ferenc magyar zeneszerző, aki 1841-1843 között töltötte itt a nyári hónapokat kedvesével, Marie d'Agoult grófnéval. Ebből az időből származnak férfikórusra komponált első művei, valamint számos német vers megzenésítése is. A szigeten eltöltött hónapjaira emlékezett a „Nonnenwerth-i cella” című műve, valamint a saját kezűleg a 30. születésnapjára 1841-ben ültetett platánfa. Ültetésekor Liszt azt kívánta, hogy ez a fa legyen valamikor a sziget legmagasabb fája. Mára ez a kívánsága teljesült.

A Liszt-platánfa előtt megtartott ünnepi megemlékezésünkben az 1956. októberi tragikus eseményekre történő emlékezésen túl azt is hangsúlyoztuk, hogy 22 évvel ezelőtt ugyanezen a napon történt a magyarországi rendszerváltás legjelentősebb politikai aktusa is, a Harmadik Magyar Köztársaság kikiáltása Budapesten. A mai modern, független és demokratikus Magyarország változatlanul igényli a külhoni magyarság összefogását, szolidaritását, különösen itt Németországban, ahol a tömegtájékoztatói eszközök egyoldalú és sajnos leginkább negatív képet festenek a mai magyarországi eseményekről. Az ünnepségen megjelent nem anyaországi állampolgárságú magyaroknak buzdítást adtunk arra, hogy éljenek az egyszerűsített honosítás lehetőségével, az anyaországnak fontos, hogy lehetőleg minél több magyar nemzetiségű polgár közjogilag is Magyarországhoz tartozzon.

Megemlékezésünk végén koszorút helyeztünk el a Liszt-platánfánál, a technika segítségével igénybe véve meghallgattuk Liszt „Szerelmi Álmok” ciklusának 3. dalát, majd elénekeltük a Himnuszt.

A szigeten való tartózkodás során megtekintettük a kolostor azon dísztermét, ahol Liszt Ferenc rendszeresen tartott jótékonyasági koncerteket (többek között a kölni Dóm építési munkálataira, valamint a bonni Beethoven-szobor felállítására gyűjtött adományokat), bepillantást nyertünk a lakhelyéül szolgáló helyiségekbe, valamint az általa is gyakran felkeresett kápolnába.

A megemlékezést követően ünneplő társaságunk felkereste a közelben nemrég nyílt magyar éttermet, azt követően pedig a Nonnenwerth sziget mellett, a Rajna bal partján kimagasló Rolandsbogen várkapu mellől a szigetre nyíló panorámával zárta az egész napos kirándulást.

Mervai Péter, Köln

Nürnbergi Kultúregyesület Bayreuthban

Liszt Ferenc születésének 200. évfordulója alkalmából 2011. szeptember 17-én Bayreuthban járt a Nürnbergi Magyar Kultúregyesület több tagja.

Rövid megemlékezést követően tiszteletünk jeleként megkoszorúztuk Liszt Ferenc sírját.

Látogatást tettünk a Steingraeber & Söhne Manufaktúrában, ahol módunkban állt a „Liszt-zongorát” megcsodálni, illetve kipróbálni. A Liszt lakóházában berendezett múzeum méltó emléket nyújt a zeneszerző örökségének. Büszkeséggel és csodálattal tanulmányoztuk az itt felfedezett információkat.

2011. november 11-én a Nürnbergi Magyar Kultúregyesület szervezésében került megrendezésre a nagy sikerű Liszt Ferenc koncert, a művész születésének 200. évfordulója alkalmából.

A St. Martha Kirche adott otthont a csodálatos és változatos koncertnek, ahol Németh Zsolt zongoraművész és László József klarinétművész szintvonalas játékkal elvarázsolta a nemzetközi közönséget. Liszt számos műve mellett felcsendültek többek között Brahms és Bartók darabjai is.

A közönség hosszú tapssal jutalmazta a művészek varázslatos játékát!

Perezslényi Erika, Nürnberg

Idézetek Liszt Ferencről:

- Nem lehet más igényem, csak hogy a művészet és a magyar hon jóakarátú, buzgó szolgája legyek.
- Vezércsillagom az legyen, hogy Magyarország egykor büszkén mutathasson rám.
- Minden művészet egyazon forrásból ered.
- Ahhoz, hogy az ember az igazi művész szerepét igényelhesse, nemcsak tehetség, szív és szellem emelkedettsége kell, hanem józanság is, logika a viselkedésben, s még azt is mernem mondani, hogy – bizonyos számító ész is.
- Mi legyen üdvöm csillaga, ha nem a nemes öntudat?
- Ha az ember nem bátor, még óvatos sem lehet eléggé.

Ravasz Ákos, BUOD támogató tag kérelme:

„A német-magyar filmprojekten évek óta dolgozom. Az „Együtt Európában – Németország és Magyarország 1100 éve”, németül „Miteinander in Europa – 1100 Jahre Deutschland und Ungarn” c. 90 perces film a „Kereszt és Korona – Bajorország és Magyarország 1100 éve” c. 2 x 45' filmek folytatása, amely immár a teljes német-magyar kapcsolattörténetet mutatja be. A maga nemében egyedülálló vállalkozás a világon. Ezekkel a filmekkel egy új történelmi programműfajt teremttem. A produkciós költségek magasak, a művészeti megvalósítás nehézségi foka magas.

A kétrészes film támogatója a bajor filmalapítvány, két német televíziós állomás és legfőképpen a német szövetségi kormány. A film befejezéséhez szükséges részletet költségvetési okokra hivatkozva tavaly júliusában lemondták.

Egy év óta nem tudom a filmet befejezni. A nyár közepéig még 42.000 euró hiányzott. Ennyi kell még a beírás, nyersvágás, pótforgatás, finomvágás, hangosítás, zene, archiv anyag, computeranimáció, főcímek, adaskópiák két nyelven, filmkópia stb. elkészítéséhez.

Támogatást kértem dr. Réthelyi nemzeti erőforrás miniszter úrtól, aki a kultúráért is felelős. 4,500.000 Ft-ot megítélt a projekt számára a 2012-es keretből. Ez 15.000 euró. A bajor filmalaptól 7.000 eurót kapok még, a német tv-től pedig 10.000 eurót, ha elkészítem és bemutatom az ún. nyersvágott kópiát. A jövő évben rendelkezésre áll 32.000 euró támogatás, ha a vágást idén el tudom kezdeni és a feltételeknek eleget teszek.

10.000 euró hiányzik még a film elkészítéséhez. Ez az összeg az, ami minél előbb kell, hogy a munkát elkezdhessem és a többi kilátásba helyezett támogatási összeget megkapjam. Magyarország nemzetközi megítélése, német média megjelenése meglehetősen negatív. Az okok ismertek. A fenti kétrészes film jelentősen változtathat ezen, nagy szükség van rá. Bemutatják a német televíziókban és kiválasztott mozikban is. Tudatformáló erejű lesz.

A „Kereszt és Korona” nagyban hozzájárult a bajor-magyar kapcsolatok elmélyítéséhez. Hatszor mutatták be német televíziókban. A film után a bajor kormányzat jelentős összeggel hozzájárult az Andrassy Egyetem alapításához.

Tisztelettel kérem a BUOD elnökségét, valamint a taggyűléseket egy jóindulatú elvi állásfoglalásra e kérelemmel kapcsolatban.

* 1924. 4. 18.

† 2011. 7. 5.

In memóriám Ihász József!

Szeretett Testvérem!

Cserkészcsapatunk és Magyar Katolikus Egyházközségünk egyik alapítója voltál.

A frankfurti magyarság Veled és általad lett egy közösség. Két el nem múló nagy szerelmed volt: Magyar Nemzeted és Szülőfölded.

Tőled tanultam meg, hogy hogyan lehet kisebbségben és szórványban megmaradni magyarnak, és hogy gyermekeinket miként nevelhetjük magyarrá. Hittél a közösség jellemformáló és összetartó erejében.

Évtizedekig részt vettél táborainkon, és mindent megtettél azok sikeréért. Első pecsenyesütőnket, nagy krómácel fazekunkat és még sok más felszerelési tárgyat saját kezűleg készítetted.

Most már az égi tábortűz mellett ülsz és a jeltelen sírban eltemetett édesapáddal együtt nézel le ránk és imádkozol értünk.

Végrendeletnek tekintjük utolsó szavaidat: „köszönök mindent, tartsatok össze!”

Józsi Testvérem!

Összetartunk és összefogunk!

Én személyesen köszönöm, hogy barátod lehettem és útmutató-sodat megszívlelhettem!

id. Klement Kornél

Majnafrankfurti 56-os Hagyományörző Társaság

U.i. Ihász József 2006-ban megkapta Sólyom László Köztársasági Elnöktől 56-os Forradalmunk szellemének hűséges megőrzéséért, az 56-os Emlékérmét.

www.nyeomszsz.org/orszavak

MAGYARSÁGISMERETI TANÍTÁSMÓDSZERTANI FOLYÓIRAT SZÓRVÁNYBAN ÉLŐKNEK

A NYUGAT-EURÓPAI ORSZÁGOS MAGYAR SZERVEZETEK SZÖVETSÉGÉNEK NEGYEDÉVENKÉNTI ONLINE LAPJA

www.hungaronetvoice.eu

HU-RA internet-rádió

az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetségének rádióműsora

Műsorvezető, szerkesztő: Fetes Kata
hurra-office@aon.at

BUOD-INFO
a Németországi Magyar Szervezetek Szövetségének kiadványa

Felelős szerkesztő: dr. Klement Kornél elnök
Szerkesztő: Baczur Magdolna elnökségi tag
Olvasószerkesztő: Urbán Mária

www.buod.de

Wass Albert: Karácsonyi üzenet

Ideje, hogy emlékezzünk: karácsony nem Santa Claus, nem színes papírba csomagolt ajándék, cicomás bolti kirakat, arany, ezüst és gyémánt csillogását utánzó olcsó festék és üveg. Karácsony még csak nem is a karácsonyfa, a maga plasztikfenyőivel, sziporkázó villanygyertyáival, aranyzsinóron csüngő angyalaival. Mindez a valóságban nem egyéb, mint egy emlékezés, amit aprópénzre váltott föl az idő során az emberiség kalmárszellemének mindenben hasznot kereső praktikuma.

Karácsony az Úr Jézus születésének napja. Egy új világnézet, egy új filozófia elindulásának napja, mely a múlt tanáival szemben meghirdette a szeretetet, mint gyógyító, jóvátevő, sikerre vezető és boldogságot biztosító isteni erőt.

Az igazi nagy titkot azonban maguk az írástudók se tudják: hogy évente egyszer, néhány percre mégiscsak mindég visszatér azokhoz, akik tiszta szívvel s reményes szeretettel várják. Nagyvárosok üres csillogásába, hegyi kunyhók tűz világította csöndjébe, börtönök sivár sötétjébe, mindenüvé, ahol csordultig telt emberi szívek megváltásra várnak. Visszatér, s a szeretet gazdag áldásával jutalmazza azokat, kik lelkükben minden megpróbáltatáson át is megőrizték a szeretet csíráját.

És még valami történik akkor, valami fontos nagy esemény: egy vesződéssel, bajjal telt esztendő véget ér. Véget ér, lezárul, befejeződik, s múlttá változik át. Vadonatúj esztendővel veszi kezdetét az újjákezdés reményes szép ígéretével mindazok számára, akiket ezen a titokzatos estén az Úr Jézus meglátogat néhány szép, áhítatos percre.

Köröskörül a zürzavar, neonfényében tülekedő, bálványimádó világ semmit sem tud erről. Az írástudók naptára szerint, mely az emberi világrendetlenség munkáit igyekszik szabályozni, az úgynevezett „újesztendő” egy teljes héttel később érkezik csupán, hogy lezárja a számlakönyveket.

Márpedig az igazság az, hogy valóban új kezdetet csakis az Úr Jézus hozhat el erre a világra azokhoz, akiket karácsony estéjén meglátogat. Mint ahogy ő veszi le a vállakról a múltak terheit, ő szárítja föl a könnyeket, gyógyítja a sebeket, s mossa tisztára lelkünket egy új kezdet elé.

Szétzört, vihar szaggatta nemzetem: nyissátok meg szíveteket ezen a karácsonyestén mindenütt, ahol csak vagytok. Hadd jelezzék a kicsike lángok, hogy hol mindenfelé élnek magyarok ezen a megveszekedett Földön. S hadd fonódjanak végre egybe ezek a szétzört kis lángocskák egyetlen nagy tábortűzzé, melyet lélekben körülállva a távolságon át is megelhelessük egymás kezét, s indulhassunk együtt, egymás szeretetében s az Úr Jézus áldásával egy karácsonyos szép újjászületés, egy valóban Új Esztendő felé!

Körösmendi

Gitta:

Ahol a karácsony csak magányra talál,
árván áll a tányér, árván áll a pohár,
hol a küszöb előtt senki sem toporog:
térjete be oda fényszárnyú Angyalok!

Áldott

Karácsony

Hol az asztal körül az emlékek ülnek,
mik a néma csendhez hozzácsendesültek;
kopogjatok halkán bebocsátást kérve,
hadd legyen a csendből istenáldott béke.

Fogjátok meg a sok megremegő kezét,
súgjátok meg halkán: Megváltó született!
Hadd ragyogjon csillag újra a szemekbe,
miként felragyogott egykor Betlehembe!

Hadd legyen a könnyből, szívből jövő ima,
amiért földre szállt az Istennek Fia.
Hogy mikor csillagok gyúlnak a faágon,
szívből dalolhassuk: Áldalak Karácsony!

Kellemes karácsonyi ünnepeket és sikerekben gazdag boldog új évet kívánunk.